І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 87. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 8-го ТРАВНЯ 1964 | 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS | JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 8, 1964 | No. 87. VOL. LXXI.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПОВІДАЄ МОЖЛИВІСТЬ ДОДАТКОВОЇ СЕСІЇ КОНҐРЕСУ

Вашингтон. — Президент Джансон на пресовій конференції на леваді біля Білого Дому в дні 6-го травня заявив, що він мусітиме скликати надзвичайну сесію Конгресу після обидвох Номінаційних Конвенцій, коли Конгрес до Конвенцій не вспіє полагодити законопроєкту в справі охорони громадянських прав та інших важливих проєктів. Між ними Президент згадав: харчову допомогу безробітному населенню, яку видається на марки; програму боротьби проти нужди; проєкт медичної і шпитальної допомоги для старших осіб в рямках соціяльного забезпечення та збільшення заробітних платень для федеральних працівників. Президент сказав: „Потреби населення мусять бути на першому місці, і я думаю, що нарід цієї країни має право домагатися, щоб Конгрес голосував над цими важними проблемами; таке саме право має і уряд ЗДА, і я збираюся просити Конгрес, щоб голосував в цих справах так або сяк". Це була найважливіша нова проблема, що її Президент порушив між справами внутрішньої політики. Крім того Президент говорив про економічні справи, повторивши заклик до працедавців і до робітників, щоб не збільшували цін на товари та щоб не вимагали збільшення заробітних платень, бо це пошкодило б економіці. Президент говорив також і про стан свого здоров'я, бо журналісти дивувалися його великій активності в останніх днях. Джансон відповів, що часто стан його здоров'я досліджують лікарі, які ствердили, що його тиснення крови становить 125 на 78, його серце нормальне, і він не відчуває жадних болів та почуває себе добре. Президент з гумором заявив: „Я маю доволі часу на відпочинок і маю добру платню, та досить харчів, і не знаю нікого, хто турбувався б моїм здоров'ям, не роблять цього і мої лікарі". Президент висловив надію, що Сенат при кінці цього місяця, або на початку червня, ухвалить закон про охорону громадянських прав і після того знайде час на вирішення інших урядових проєктів — коли б так не сталося, то Президент обіцяв скликати Конгрес зараз після Республиканської Конвенції, яка зачнеться 13-го липня, а як буде потреба, то і після Демократичної Конвенції в серпні. Президент хоче їти до виборів із рекордовим числом вирішених законопроєктів. Та поки не буде вирішений законопроєкт про громадянські права, важко є передбачити, що цього року може ще Конгрес ухвалити. З інших справ Президент повідомив, що він вислав листа до сенатора Гаррі Е. Бирда з Вірджінії з повідомленням, що уряд старається не збільшувати числа федеральних працівників. Сенатор Бирд старається про те, щоб не зростали витрати на уряд.

Ваґнер погоджується кандидувати разом із Джансоном

Ню Йорк. — Нюйоркський посадник Роберт Ф. Ваґнер заявив 6-го травня журналістам, що він погоджується бути кандидатом на віце - президента, якщо б президент Л. Джансон вибрав його на це становище. Але Ваґнер додав: „Вибір кандидата робить сам Президент". Посадник сказав, що він не робить нічого, щоб бути вибраним. Прийняти запропоновану кандидатуру є обов'язком і привілеєм кожного громадянина, і хто заявляє інакше, той обдурює людей і обдурює себе самого, казав Ваґнер. Це є перша заява посадника від часу смерти його дружини в дні 2-го березня ц. р. Президент Джансон кілька разів вирізнював Ваґнера і конферував із ним, але не знати в якій справі, бо деякі демократи намовляють нюйоркського посадника, щоб погодився прийняти кандидатуру на сенатора та допоміг демократам перемогти республіканця сенатора Кеннета Б. Кітінґа, який старається про перевибір. Але Ваґнер заявив, що, на його гадку, ліпше бути посадником Ню Йорку, як одним із ста сенаторів із Вашингтону. Ваґнер є вже 11-ий рік посадником міста і цей пост вважають щодо важности першим по презедентськім становищі. Як католик Ваґнер був би добрим кандидатом поруч президента Джансона, бо міг би притягати голоси католиків. Він є з німецько-ірляндського роду, і це також мало б важливість при виборі нюйоркського посадника на пост віце - президентського кандидата.

Дотеперішні правибори не передрішують висліду цьогорічних президентських виборів

Індіянополіс, Індіяна. — 5-го травня відбулися в деяких стейтах правибори, але вони, разом із попередніми вислідами, не передрішують того, який вислід дадуть цьогорічні президентські вибори. І так в стейті Індіяна президентські правибори від Демократичної партії виграв губернатор Метью Е. Велш, який дістав 254,335 голосів, а його демократичний противник губернатор з Алабами Джордж В. Воллес дістав тільки 112,881 голос. Велш не думає кандидувати, але він брав участь у правиборах, щоб зміряти силу прихильників президента Джансона. Воллес є проти урядового законопроєкту про охорону громадянських прав, і він демонстраційно кандидував, щоб виявити, що частина демократів є проти Джансона, і не будуть голосувати на демократичного кандидата в цьогорічних виборах. В стейті Огайо від республіканців виграв правибори Роберт Тефт молодший, який кандидує на становище сенатора, який той пост довгі роки займав його батько, кандидат на президента проти генерала Айзенгавера в 1952-му році. Від демократів в Огайо виграв правибори як сенаторський кандидат теперішній сенатор Стівен М. Йонґ.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Джансон** відзначив Золотою Медалею Федеральної Аґенції 38-річну жінку Джеррі Мок із Колюмбуса, Огайо, за те, що вона була першою жінкою, яка облетіла довкола світу впродовж 29-ох днів. Пані Мок з'явилася в Білому Домі разом із своєю 4-річною донечкою Валерією, яка в Білому Домі відзначала свої народини, та її чоловік і два її сини й батьки.

● **Пенсилвенійський губернатор** республіканець Вілліям В. Скрентон прийняв пропозицію діставати інформації про ситуацію в світі, — яку йому предложив іменем президента Джансона державний секретар Дін Раск. Відтепер представник Центральної Розвідчої Аґенції ЗДА час-від-часу інформуватиме губернатора Скрентона про політичне становище за кордоном.

● **Представник Уряду Здоров'я** в Ню Йорку інформує, що населення повинно бути приготоване цього року на те, що буде дуже багато комарів, бо цьогорічна весна досі була дуже мокра. Узряд здоров'я веде боротьбу проти комарів, і з гелікоптерів та з джіпів оббризкують хемікаліями ті місця, де вигодовуються комарі в болотах.

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНСОЮЗУ ВІДБУВ НАРАДИ ПЕРЕД РІЧНИМ ЗАСІДАННЯМ ГОЛОВНОГО УРЯДУ

Джерзі Сіти. — В середу, 6-го травня, тут у приміщенню головної канцелярії Українського Народного Союзу відбулися цілоденні наради його Головного Екзекутивного Комітету, попереджуючи річні наради Головного Уряду цієї організації, які відбудуться в тижні від 18 до 23-го травня на Союзівці біля Кергонксону. Наради Екзекутиви відкрив і ними проводив головний предсідник Йосип Лисогір і в них, разом з ним, взяли участь усі інші члени Головного Екзекутивного Комітету: заступники головного предсідника Степан Куропась і Анна Герман, головний секретар Ярослав Падох і головний касир Роман Слободян, як також ред. А. Драган. На пропозицію п. Й. Лисогора, Екзекутива розглянула ряд справ, що будуть предметом нарад і рішень Головного Уряду на найближчому засіданні, в цьому і справу місця чергової, 26-ої конвенції УНСоюзу, яка має відбутися в 1966-му році, але місце для якої треба замовляти наперед, дальше обмірковано справу деяких резолюцій та ухвал, що будуть запропоновані Головному Урядові, справу заклику до всіх членів УНСоюзу, щоб вони взяли масову участь у врочистостях відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні 27-го червня ц.р. та ін. Крім справ, зв'язаних з недалекими нарадами Головного Уряду УНС, Екзекутива вислухала звітів та обмірковувала ряд справ, зв'язаних з фінансовою, організаційною та культурно-видавничою ділянками праці. Головний касир Роман Слободян, звітуючи за фінансовий відділ, інформував, що від останніх нарад Екзекутиви інвестовано дальших 455,523.00 дол. фондів, з чого 135,310.00 дол. інвестовано в вартісних паперах-бондах, а 320,213.00 дол. в гіпотечних позиках-морґеджах. Головний секретар д-р Ярослав Падох, звітуючи за організаційний відділ, інформував, що за перших чотири місяці цього року здобуто до УНСоюзу 1,437 нових членів, що є поважним успіхом у порівнянні з попереднім роком. Були в тому також і деякі втрати, зокрема внаслідок смертности, дозріння та згрошевлення грамот і подібне. Звітодавець підкреслив активну участь в організаційній праці членів Головного Уряду, які разом зорганізували 243 нових членів. Окрему увагу віддано справі організації нового відділу УНСоюзу в Монтреалі, як і праці окружних та обласних організаторів. Ред. А. Драган звітував про працю видавничого відділу, зокрема про працю при підготові заповідженого вже раніше спеціяльного вашингтонського видання „Свободи" з нагоди відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові 27-го червня та про дальший прогрес праці при підготові другого тому англомовної Енциклопедії Українознавства. Гол. предсідник Й. Лисогір подав загальний огляд праці і досягнень УНСоюзу в останніх місяцях в усіх трьох головних ділянках його активности: організаційній, фінансовій та культурно-видавничій. Він зокрема поінформував про зголошення кандидатів на стипендії УНСоюзу, що їх розгляне, вирішить і проголосить окрема Стипендійна Комісія під час річних нарад Головного Уряду УНС. Гол. предсідник звернув увагу, що вже починається підготова до висилки дивіденд членам УНСоюзу. Сама висилка відбудеться в половині червня. Загальна сума дивіденд у цьому році буде наполовину більша у порівнянні з 1961-им роком і на дві треті більша в порівнянні з 1960-им роком. Екзекутива схвалила, щоб в цьому році, як і в попередніх, звернутись окремим закликом до членів УНСоюзу, щоб вони свої дивідендові чеки жертвували на Фонд Наглої Потреби при УНС, призначений на „рятунок українського життя і волі в наглій потребі".

Каліфорнія відзначить 70-річчя УНСоюзу фестивалем „Радість весни" цієї суботи

Лос Анджелес. — Каліфорнія, цей соняшний стейт над Пацифіком, уже в найближчу суботу, 9-го травня, величаво відзначить 70-річчя Українського Народного Союзу, влаштовуючи з цієї нагоди оригінальну імпрезу: „Радість Весни". Імпреза почнеться о год. 7:30 ввечері та відбудеться в залі Українського Культурного Осередку при 4315 Мелроз евеню в Лос Анджелесі та матиме багату мистецьку і розвагову програму. В мистецькій програмі виступлять бас-баритон Борис Ґрінвальдт, мецо - сопрано Ніна Сиволап та Ю. Смальців (український балет) і Настуня Діденко з деклямацією. Майстром церемонії й конферансьє буде Святополк Шумський. Декорації приготовив Володимир Буньчак. Після мистецької програми відбудеться забава та вибір королеви і двох принцес УНСоюзу на Каліфорнію. Імпрезу влаштовує очолюваний відомим нашим провідним громадянином і діячем Миколою Новаком 257-ий Відділ УНСоюзу в Лос Анджелесі.

Українці візьмуть участь у врочистостях з нагоди 300-річчя Ню Джерзі

Трентон, Н. Дж. — „Стейт Городів" — відзначає в цьому році своє 300-ліття і з цієї нагоди по всіх більших і менших місцевостях цього прекрасного стейту заплановано багато всіляких ювілейних врочистостей. Українці оправдано і заслужено вважаються співбудівничими цього стейту. Тут же 71 рік тому почала виходити й появляється до сьогодні „Свобода", тут в „Свободі" зродилася ідея заснування Українського Народного Союзу, який від 70 років має тут свою головну квартиру. Громадяни українського роду займають в стейті та по містах, як і в господарстві та професійному, культурному і товариському житті видатні становища. То ж не диво, що їх, як етнічну групу, запрошено до активної участи в цих урочистостях. Цю участь фірмуватиме Український Конґресовий Комітет Америки. Щоб до неї відповідно приготовитись та її зорганізувати, скликається на п'ятницю, 15-го травня, окремі наради репрезентантів усіх відділів УККомітету, або центральних громадських організацій, які виконують функції таких відділів. Нарада відбудеться, як згадано, в п'ятницю, 15-го травня, о годині 7:30 ввечері в Сити Гол в Нюарку, в кімнаті ч. 21, з участю мейора Нюарку та репрезентантів стейту.

О. монс. Марусин найменований на члена Літургічної комісії

Рим. — О. монс. д-р Мирослав Марусин, канцлер і секретар архиєпископа Івана Бучка, Апостольського Візитатора українців у Західній Европі, одержав нове відзначення. Рішенням Священної Конґреґації для Східніх Церков, о. Марусина іменовано дійсним членом Літургічної Комісії при Священній Конґреґації для Східніх Церков. Згадану Комісію утворено в 1931 р. на доручення Папи Пія XI.

Річні наради Головного Уряду Українського Народного Союзу

Подаємо до відома Головних Урядовців та Членів УНСоюзу, що в днях 18 до 23 травня 1964 року на „Союзівці" в Кергонксон, Н. Й., відбудуться **Річні наради Головного Уряду УНСоюзу** з таким порядком:

ПОРЯДОК НАРАД

I. Відкриття засідання і прийняття порядку нарад.
II. Звіти членів Головного Екзекутивного Комітету:
1) Головного предсідника Йосипа Лисогора;
2) Заступника гол. предсідника інж. Степана Куропася;
3) Заступниці гол. предсідника Анни Герман;
4) Головного секретаря Ярослава Падоха;
5) Головного касира Романа Слободяна.

III. Звіт Головної Контрольної Комісії.
IV. Звіти членів Головної Контрольної Комісії:
1) Голови д-ра Володимира Галана;
2) Заст. голови інж. Володимира Коссара;
3) Секретаря Петра Пуцила;
4) Івана Кокольського;
5) Івана В. Іванчука.

V. Звіти членів Головної Ради:
1) Богдана Зорича;
2) Богдана Мельника;
3) Ярослава Гука;
4) Тараса Шпікули;
5) Дмитра Шмаґали;
6) Василя Гузара;
7) Андрія Джули;
8) Анни Чопик;
9) Івана Одежинського;
10) Олени Олек;
11) Осипи Олінкевич;
12) Мирона Куропася;
13) Марії Демидчук;
14) Олени Штогрин.

VI. Звіт головного редактора органу УНСоюзу „Свобода" — Антона Драгана.
VII. Дискусія над звітами.
VIII. Прийняття звітів.
IX. Внесення і ухвали.
X. Закриття засідання.

Головний Екзекутивний Комітет УНСоюзу

Йосип Лисогір, гол. предсідник
Степан Куропась, заст. гол. предс.
Анна Герман, заст. гол. предс.
Ярослав Падох, гол. секретар
Роман Слободян, гол. касир

КОНҐРЕСМЕН ФІҐЕН ВИГРАВ ПРАВИБОРИ, ДОБУВ ДЕМОКРАТИЧНУ НОМІНАЦІЮ НА ПЕРЕВИБІР ДО КОНҐРЕСУ ЗДА

Майкел Фіґен

Клівленд. — У правиборах, що відбулися в стейті Огайо у вівторок, 5-го травня, у виборчій окрузі Клівленд - Парма здобув поважну перемогу конґресмен Майкел Фіґен, здобуваючи тим самим демократичну номінацію на кандидата на перевибір до Конґресу ЗДА у виборах, що відбудуться в листопаді цього року — інформує телеграмою з Клівленду д-р Зенон Винницький. Конґресмен Фіґен переміг свого суперника більшістю 6 000 голосів у виборах, в яких взяла участь рекордова кількість голосуючих. Кандидатуру конґресмена Фіґена на перевибір сильно й активно піддержували громадяни українського роду, високо оцінюючи його незрівняні симпатії і заслуги для справи визволення поневолених Москвою народів. Тому й перемогу конґресмена Фіґена можна оправдано вважати перемогою тих ідей, що їх заступає та які так близькі громадянам українського роду. Подробиці цих виборів та перемоги в них конґресмена Фіґена будуть подані в одному з чергових чисел „Свободи".

Українці очолювали етнічні групи в Параді Льояльности в Ню Йорку

Ню Йорк. — Минулої суботи, 2-го травня, тут відбулася традиційна Парада Льояльности на П'ятій Евеню. Перед масами глядачів, після американських колон, на чолі етнічних груп пройшли українці, під звуки оркестри „Лицарів св. Юрія". Спереду йшла дівчина і двоє дітей в українських народних одягах. Потім, за транспарентом з написом „Американські українці" — колони уніформованих пластунів і сумівців, разом до 500 осіб, із своїми прапорами. На жаль, колони молодої України не були гідно замкнені старшим громадянством, за виключенням небагатьох представників різних товариств і організацій. Маршували також ветерани, в уніформових шапках, і між ними гол. предсідник УНСоюзу п. Йосип Лисогір. Між старшим громадянством у поході виділявся 80-річний д-р Семен Демидчук, із паличкою в руках та молодим усміхом на обличчі. Назагал наша група була найбільша з-поміж інших етнічних, і тому вона вела перед.

Подарунки і привіти президентові Трумапові з нагоди 80-річчя

Кензас Сиclient. — Тут зібралося багато друзів, щоб спільно з колишнім президентом Гаррі Труманом відзначити його 80-річчя. Відповідаючи на телефонічне поздоровлення президентові Джансонові, Труман сказав: „Я не думаю, що впродовж ста років ми мали кращого президента, ніж маємо тепер". Між подарунками з нагоди уродин колишній президент одержав велику колекцію монет, в заміну за ту, що була викрадена в 1962 р. з Бібліотеки Трумана (50 000 монет). Нову колекцію, як і колись першу, передав для бібліотеки секретар фінансів в уряді Трумана Джан В. Снайдер. З уродинами привітали президента також Папа Павло VI, амбасадор А. Стівенсон, співачка Меріен Андерсон та ін.

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ ВІДВІДАЄ БОНН І ЗНОВУ САЙҐОН

Вашингтон. — Секретар оборони Роберт МекНамара полетить під кінець цього тижня до Західньої Німеччини та відтіль до Південного В'єтнаму — заповів президент Джансон у своїй вступній заяві на пресовій конференції в минулу середу 6 травня ц. р. У товаристві МекНамари будуть шеф штабу Армії генерал Ерл Дж. Вілер і два асистенти секретаря оборони — Джон Т. МекНафтон, який відає справами міжнародної безпеки, і Артур Сильвестер, для справ публічних зв'язків секретаріяту оборони. Роберт МекНамара буде нараджуватися в Бонні з західньо - німецьким міністром оборони Кай Уве фон Гасселем у справах американсько - німецької співпраці в ділянках військових дослідів і розвитку військової технології, у справах спільного військового плянування та німецьких замовлень зброї в Америці. З Західньої Німеччини секретар оборони МекНамара полетить із названими вгорі військовиками та високими урядовцями секретаріяту оборони до Південного В'єтнаму. Це буде вже п'ята подорож МекНамари до тієї південно - азійської країни, якій Америка помагає боротися проти комуністичних партизанів, організованих, вишколюваних і озброюваних Північним В'єтнамом. МекНамара був останнім разом в Сайґоні в березні цього року, внедовзі після переведеного там другого військового перевороту, внаслідку якого до влади дійшов теперішній тамошній прем'єр, генерал Нґуєн Хан. Тоді МекНамара, ревіривши на місці військову і політичну ситуацію, рішив підтримати новий режим генерала Хана. Але від того часу комуністичні партизани знову виявили загрозливу активність, переходячи раз-у-раз до наступу великими, добре на військовий лад зорганізованими одиницями, та водночас переводячи такі терористичні замахи, які деморалізують тамошні відносини. Як заявив Президент, МекНамара має знову дістати „з першої руки" останні відомості про ситуацію у Південному В'єтнамі. Справа війни проти комуністичних партизанів у Південному В'єтнамі виринула на згаданій останній пресовій конференції Президента ще в окремому запиті журналіста: як Президент ставиться до суґестії одного конґресмена, щоб Конґрес перевів допити в справі війни в Південному В'єтнамі. Той конґресмен, республіканець Ед Форман з Тексасу, покликується на листи американських вояків з Південного В'єтнаму, в яких вони буцім-то твердять, що не можна виграти тамошньої війни, якщо вона буде вестися дотеперішніми способами. Президент відповів, що ситуація перевіряється раз-у-раз і що він переконаний, що коли річ іде про американський державний апарат, заанґажований в Південному В'єтнамі, то всі відповідальні особи виконують добре свої обов'язки. Згадавши також про „цивільні операції" в Південному В'єтнамі, Президент мав очевидячки на увазі заповіджені прем'єром Ханом різні реформи.

Греція і ОН проти насильних метод Макаріоса у відношенні до турків

Нікозія. — Кіпрсько - грецький уряд опинився раптом у відношенні до Об'єднаних Націй та навіть Греції, яка всеціло підтримує його, у куди гіршій ситуації, як він був ще два тижні тому. Сталося це внаслідку несподіваної збройної атаки, що її грецькі, урядом озброєні цивілісти, перевели під командуванням теперішнього кіпрського міністра внутрішніх справ проти гористих позицій турків довкола замку святого Іларіона, що панує над Киренським просмиком. Грецький уряд сподівався, що йому вдасться раптовою атакою захопити ті позиції, радикально зменшити значення турків на Кіпрі та створити доконаний факт, що з ним всі будуть рахуватися. Тим часом атака не вдалася, а прихильний кіпрським грекам індійський генерал, командант війська Об'єднаних Націй на Кіпрі, обурився на те зломання військового перемир'я. Так само обурився грецький уряд в Атенах, якому президент Макаріос нічого не сказав був про плян того військового наскоку. Грецький прем'єр Георґ Папандреу і міністер закорд. справ Ставрос Костопульос телефонували Макаріосові негайно припинити бої. Тому Сакарі Туоміоя, мировий посередник ОН, вернувшись з Лондону, де він нараджувався з британськими державними мужами над справою Кіпру, дістав кращий ґрунт для розмов з кіпрськими греками.

ЗДА продовжуватимуть політику ізолювання Куби Кастра

Вашингтон. — Президент Джансон заявив, що З'єднані Держави продовжуватимуть дотеперішню політику, наставлену на політичне ізолювання Куби і економічного її бойкотування. Президент висловив жаль, що не всі союзники Америки тісно співпрацюють з нею в цьому ділі, чим він прозоро натякнув на Британію і Францію, які своїми торговельними трансакціями з Кубою Кастра протидіють американській політиці. Президент підкреслив, що політична ізоляція Куби потрібна для того, щоб Куба не переводила експорту свого комунізму в інші латино - американські країни. Запитаний на своїй останній пресовій конференції в минулу середу, чи правдивим є твердження Хрущова, що між ним і президентом Кеннеді не було ніякого зговорення щодо американських розвідчих летів над Кубою, президент Джансон заявив, що йому про таке зговорення нічого не відомо. Чи американські лети над Кубою будуть продовжуватися — про це на тій пресовій конференції не було мови, але за ґазетними повідомленнями — американські керівні чинники не послухають погроз збоку Хрущова і Фіделя Кастра.

У СВІТІ

● **На Кіпр** прибув Тейлор Белчер, який внедовзі стане новим тамошнім американським амбасадором. Він прийняв там на службу кіпрського грека, як свого особистого служника і кухаря. Коли ж хотів перевезти своїм автом того свого служника-грека до свого дому і їхав найкоротшою дорогою почерез турецьку дільницю Нікозії, то турки спротивились цьому. Грецький служник мусів висісти, вернутись до центру міста і дістатися до віллі Белчера окружною дорогою — автобусом.

● **Польський кардинал** Станіслав Вишинський перебував у Відні, як гість австрійського кардинала Франца Кеніґа. За газетними вістками, він нараджувався разом з названим кардиналом, що в минулому році їздив до Будапешту в справі мадярського кардинала Міндсенті, який все ще перебуває в американській амбасаді, скрившись туди від переслідувань комуністів, — та з папським нунцієм Опільйо Россі — в справах католицьких Церков в країнах із комуністичними режимами.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

80-ліття Гаррі Трумана

Найстаршим з-посеред живучих президентів ЗДА є Герберт Гувер, 31-ий з черги президент, що має тепер 86 років. Наймолодшим із них є Двайт Дейвід Айзенгавер, 34-ий з черги призидент, який має „тільки" 74 роки. Попередникові Айзенгавера у Білому Домі, Гаррі С. Трумановi, сповнюється 8-го травня 80 років. З цієї нагоди варто пригадати низку історичних подій, зв'язаних нероздільно з його прізвищем.

Це цікавий парадокс, що Гаррі Труман, найменше приготований до президентського становища, який сам страшенно налякався, коли 12-го квітня 1945-го року почув про смерть Френкліна Деляно Рузвелта і конечність перейняти його становище, став одним із найактивніших президентів ЗДА, що в багатьох справах закордонної політики надав напрямок своїм наступникам. Ставши віце - президентом ледве у виборах восени 1944-го року, Труман раптом опинився перед кардинальною проблемою закінчення двофронтової війни. Щоб приспішити кінець війни з Японією, він видав наказ скинути атомову бомбу на Ґірошіму й Наґасакі 16 липня і 9 серпня 1945 року. Він брав особисто участь у Потсдамській конференції із Сталіним та Черчиллом та з наступником Черчилла, Клементом Етлі. Але після комуністичного перевороту в Чехо - Словаччині він започаткував створення антисовєтського Атлантійського Союзу (НАТО), призначив на першого команданта збройних сил цього Союзу генерала Д. Д. Айзенгавера і проголосив Плян Маршалла для економічної відбудови Західньої Европи. Він примусив Совєтський Союз відкликати свої війська з Ірану і проголосив т. зв. доктрину Трумана у відношенні до Греції і Туреччини, загрожених комуністичною аґресією. Завдяки цим його заходам прийшло економічне відродження Західньої Европи включно із Західньою Німеччиною, а проти совєтського імперіялістичного походу здвигнено непереступну заставу.

Відвага Трумана приймати негайні рішення у переломових історичних хвилинах проявилася також 27-го червня 1950-го року, через два дні після вмаршу комуністичних військ до Південної Кореї. Труман розпочав ту непопулярну в Америці війну, провівши через Об'єднані Нації постанову, що затаврувала комуністичний Китай, як аґресора. Ця постанова по нинішній день становить правну підставу проти допущення комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй. На превеликий жаль, Труман не довів Корейської війни до повної перемоги ЗДА, не дозволивши ґенералові МекАртурові перенести війну на терен Манджурії. Це була найбільша політична помилка Гаррі С. Трумана, якою він врятував існування комуністичного режиму в Китаї, після того, як несвідомо допоміг тому режимові всадовитися в Китаї, порадивши Чіянґ Кай-шекові іти на компроміси із Мао Тсе-тунґом . . .

Таким чином по нинішній день З'єднані Держави і ввесь світ несуть наслідки вдатних і помилкових ходів Трумановоі політики. Труман рішуче порвав з політикою ізоляціонізму, пов'язавши Америку договорами взаємної безпеки із кругло 40 країнами світу. Труман відважно прийняв виклик Москви на холодну війну і відповів на нього збросиням Америки та Західньої Европи. Труман втягнув до антисовєтського фронту також учорашніх ворогів — Німеччину та Японію. Але водночас той самий Труман несе історичну вину за панування комуністів в Азії. Тому він перейшов до історії, як людина з великими заслугами і — провинами.

Сварка між грабіжниками

„Ідеологічна" сварка між СССР і Китаєм заходить у сліпий кут. Москва мобілізує компартії свого „соціялістичного табору", себто поневолених нею країн. Пейпінґ групує навколо себе компартії азійських країн, де комуністи мають владу, втягає у сферу свого впливу навіть малі компартійки, типу австралійської, що не грають у житті вільної країни жадної ролі. Москва наступає на два боки, заявляючи, що СССР — це країна і европейська, і азійська, щоб таким чином розбити монтований Китаєм азійський бльок з проєкцією на Латинську Америку.

Чи справа дійсно в ідеології?

І в СССР, і в Китаї панує група узурпаторів, яка хоче все контролювати, усім накидати свою волю. Розбіжність виникла не через букву статуту чи програми обох компартій. Вона має значно реальнішу основу, ніж гасла та заклики. Наріжним каменем тієї „ідеологічної" суперечки є економіка. Ще точніше: мусить кожна комуністична держава лежати в московській кишені, чи ні?

Кремль і в наш час користується тактикою Івана Каліти — „собіратєля зємєль рускіх". Якщо СССР подає десь „братню руку допомоги", то для того, щоб потім загарбати і подароване, і чуже. Якщо дає нині рубля, то для того, щоб завтра здерти втроє більше. Таку економічну політику Росія провадила і провадить послідовно відносно України, Білоруси, Грузії і інших республік — внутрі совєтського казана; таку ж і відносно Польщі, Румунії, Угорщини і ін. країн Східньої і Середньої Европи.

Естонський економіст Александер Кут з Асамблеї Поневолених Европейських Націй переконливо показав на статистичних прикладах, що лише в 1962 р. СССР не доплатив 399 млн. рублів поневоленим країнам Европи за купені у них товари. Економічна дискримінація виступає тут цілком явно: коли СССР купує мідь, вугілля і т. д. у вільних країнах Західньої Европи, то платить одну ціну, а за той же товар „країнам соціялізму" — значно меншу ціну.

Про це добре знають і в комуністичному Китаї. Але доки Пейпінґ одержував від Москви свою частку, доти все було гаразд. У 1956-му році Чу Ень-лай на 8 з'їзді компартії Китаю заявлявся за повну економічну співпрацю з СССР. Тепер партійний теоретик з благословення того Чу Ень-лая, Лю Шао-ці твердить (московська „Правда" з 28-го квітня ц. р.), виразно вказуючи на большевиків: „Під гарною вивіскою ідуть за прикладом капіталістичних країн, які завдають шкоди іншим заради власної вигоди у своїх взаємних відносинах, заважають економічно слаборозвинутим країнам розвивати самостійну економіку, ставлять ці країни в залежність від себе в економічному відношенні і під свою контролю в політичному". Лю Шао-ці додає, вказуючи пальцем на московських „добродіїв": „На їх погляд інші братні країни мають лише обов'язок жертвувати собою до їх послуг, а не мають права розвивати самостійну національну економіку".

Критикуючи китайських керівників, „Правда" виявляє головну причину своїх турбот: „Фактично вони виступають проти тісного співробітництва соціялістичних країн тому, що велика частка в цьому співробітництві припадає на Радянський Союз" . . .

Чи корисні ці розбіжності між СССР і Китаєм для поневолених народів? Безумовно. Але не можна й перебільшувати значення цих розбіжностей, бо два грабіжники завжди готові погодитися коштом грабованих.

Мих. Килимний

УКРАЇНСЬКА УЧАСТЬ У БРАЗИЛІЙСЬКІЙ РЕВОЛЮЦІЇ

Куритиба. — Новий голова Центральної Управи Хліборобсько - Освітнього Союзу в Бразилії, інж. Степан Микилита, виступаючи в місті Іратах, естадо Парана, на кущових зборах представників довколишніх філій цієї організації, особливо підкреслив українську участь в недавній бразилійській протикомуністичній революції, невгнуту й систематичну протикомуністичну діяльність українських організацій, їх чільних осіб та преси — „Хлібороба" і „Праці". Окремо згадав він також про ролю українських Церков: Католицької й Православної, священики яких увесь час скеровували наше громадянство на поборення комуністичної небезпеки, що вже була загніздилася в Бразилії.

До речі, сам інж. Ст. Микилита, коли виконував обов'язки федерального депутата, не раз виступав з трибуни парляменту проти комуністичної діяльности в Бразилії, ілюструючи свої промови численними фактами з сумної української дійсности під московською комуністичною окупацією. Комуністичні ватажки та їхні підспівувачі вміщували проти інж. Ст. Микилити провокативні статті у своєму часописі „Ультіма Ора".

З трибуни парляменту Парани часто громив комуністів, теж наводячи приклади з України, колишній естадуальний депутат інж. Амброзіо Хома.

Окремі провідні особи української колонії не раз давали інтерв'ю для бразилійської преси, докладно розповідаючи, що робили й роблять московські комуністичні окупанти в Україні і чого може сподіватися для себе Бразилія, коли тут запанував би комуністичний устрій. Ці інтерв'ю знаходили в країні широкий відгомін.

В щонедільних пересиланнях українського радіо з Куритиби систематично подавалося португальською мовою протикомуністичні матеріяли, знову ж таки пов'язані з українською підсовєтською дійсністю та з актуальним тоді становищем у Бразилії.

На особливу увагу заслуговують численні виступи української групи пісні і танку з Куритиби, яка відвідала чимало місцевостей із столичним містом включно, завжди здобуваючи великий успіх та численні відгуки в газетах та журналах. Перед кожним таким виступом подавалося в португальській мові вступне слово, яке, крім суто мистецького характеру, мало також політичне забарвлення, наголошуючи на злочинах червоної Москви в Україні в ділянках духово - культурній, політичній, економічній, правній і т. д. Бразилійська преса часто подавала на своїх сторінках уривки з цього вступного слова.

Українські часописи „Хлібороб" і „Праця", хоч є чужомовними для Бразилії, тому й обмежені багато в чому, ніколи не давали підтримки заходам уряду президента Жуона Ґулярта, і займали здебільша критичне становище супроти його потягнень. Хоч це, із зрозумілих причин, робилося дуже обережно, однак уперто та послідовно, з наміром належно інформувати українського читача.

Слід тут відзначити вийнятково цінний матеріял голови міської ради Куритиби, інж. Іво Арзуа, що був перекладений на українську мову і після його авторизації вміщений на першому місці в часописі „Хлібороб". Іво Арзуа широко насвітлив просякання комуністів в усі ділянки життя країни і навіть до складу уряду Ґулярта, закликаючи населення провадити всіма засобами боротьбу з цим, готуватися стати на прю проти комуністичної аґентури та її слухняних виконавців. Іво Арзуа, втаємничений у перебіг політичних справ, тим своїм матеріялом заздалегідь готував ґрунт для протикомуністичної революції.

Велике значення мали політичні матеріяли, поширювані від імені Українсько - Бразилійського Клюбу. Вони відгукувалися майже на кожну визначнішу подію в Бразилії, що виникала наслідком підривної діяльности комуністів. Ці меморіяли розсилалося чільним бразилійським демократичним політикам, духовним особам і пресі. Немало з них в цілості або уривками знаходили собі місце на сторінках поважної преси, навіть у таких часописах, як „О Ґльобо", „О Жорналь", „Діяріо до Сан Павльо". Відомі бразилійські політики і духовні особи у своїх листах складали подяку за одержані матеріяли і інколи просили подати їм додаткові відомості. Наприклад, голова федерального парляменту і двічі президент республіки, Ранієрі Маззілі, захотів докладно ознайомитися з тим, як большевики накинули свій режим Україні та як його там поступово закріплювали. З цього приводу відбулася з ним свого часу на зустріч.

Вітаючи бразилійський народ з перемогою над комунізмом, кардинал Дон Жайме Камара зазначив, що такої перемоги також прагнуть багато народів, поневолених московським комунізмом, але для них ще не прийшла слушна нагода. Кардинал сказав про жахливе становище українського народу під червоною московською окупацією, яка обернула „найкращих у світі хліборобів" на невільників, позбавила їх не тільки матеріяльних достатків, а й звичайних людських прав.

Українці є в різних бразилійських партіях, і в державній адміністрації. На честь їх належить ствердити, що всі вони заманіфестували себе непохитними ворогами комунізму. Навіть у партії ПТБ (нібито „робітничій"), офіційним керівником якої був президент Жуон Гулярт, вони ніколи не йшли „вліво". Недарма українську колонію широка бразилійська думка завжди вважала і вважає за один з найміцніших протикомуністичних чинників.

Переможна протикомуністична революція відкрила для українців у Бразилії широкі можливості щодо їх дальшої діяльности, спрямованої для добра країни, в якій вони живуть, як також для добра країни, з якої вони чи їхні батьки або діти вийшли в далекі світи, гнані ворожими українському народові силами.

Варто пригадати, що ще перед приходом до влади комунізуючих елементів у бразилійському парляменті та сенаті думали про те, щоб поставити на сесії організації Об'єднаних Націй та інших міжнародних форумах справу поневолення України червоною Москвою. Тяжкий для Бразилії вислід виборів президента Жуаніо Квадроса помішав, як кажуть, усі карти. Маймо надію, що дещо згодом, при теперішньому уряді, можна буде успішно поновити ці старання. Справа, безперечно, дуже важлива, дуже потрібна для українських визвольних змагань.

ОРТОДОКСИ І ЄРЕТИКИ В КОМУНІЗМІ

Як і кожна теорія заснована на вірі, марксизм, при всій претенсії на науковість, пережив багато „схизм" і „єресей". Пригадати б виступ Едварда Бернштайна з критикою основ марксизму в кінці 19 віку. То була, як уважають, перша ревізія (новий погляд, нова оцінка) марксизму, звідти й назва — „ревізіонізм".

Але треба зазначити, що першим ревізіоністом марксизму був Енґельс, що пережив Маркса на 12 років. Це ж він писав у 1895-му році, що треба відмовитися від думки, мовляв, революційна активна меншість може захопити владу в державі і накинути несвідомим масам соціялістичний устрій. Енґельс уважав, що соціялізм має прийти на основі свідомого і зорганізованого зусилля народних мас.

Як відомо, у Маркса до кінця його життя була думка про „диктатуру пролетаріяту". Цю ідею він позичив у французького „вічного революціонера" Блянкі і з цією ідеєю аж до смерти він не міг розлучитися.

Маркс вірив, що соціялістична революція переможе у високорозвинених індустріяльних країнах, як, наприклад, Англія. Йому й на думку не приходило, що відстала аґрарна країна, якою була Росія в 19 віці, може повести перед у соціялістичній революції. Коли російська соціялістка Вєра Засулич звернулася до Маркса, щоб він висловив свій погляд на селянську „общину", на яку російські соціялісти - народники покладали надію як на зародок соціялістичного ладу, Маркс відповів: російська община може врятуватися тільки тоді, коли доживе до соціялістичної революції в індустріяльних країнах Західньої Европи. Про соціялізм у февдальному Китаї чи в країнах Африки Маркс ніколи не думав.

Треба зазначити, що Ленін, почавши у 1917-му році так звану соціялістичну революцію в Росії, в перших роках своєї диктатури тримався думки Маркса, що у відсталій країні соціялізм неможливий. Але Ленін тішив себе надією на те, що незабаром мусить вибухнути справжня соціялістична революція в Західній Европі, і тоді передові промислові країни (Німеччина, Англія й інші) допоможуть Росії швидким темпом дійти до соціялізму.

Ці надії Леніна на европейську соціялістичну революцію не справдилися, і він, шукаючи теоретичної підстави для своєї нібито соціялістичної революції, звернувся до маси, неосвіченої, некультурної, відсталої в усіх відношеннях, але численної.

Ленін писав в останніх роках свого життя, що кінецькінцем доля світової боротьби залежатиме від того факту, що „Росія, Індія, Китай і т. д. творять велику більшість населення землі", і що ця більшість надзвичайно швидко вступає в бій за визволення. Ленінові здавалося, що західньоевропейські держави, втративши свої колонії, впадуть в глибоку господарську кризу, голодний пролетаріят збунтується проти капіталізму і почне будувати соціялізм.

Цей „шлях до соціялізму", як його уявляв Ленін (через бунт відсталих колоній проти індустріяльних метрополій) не має нічого спільного з марксизмом. А проте, в політичній пропаґанді Москва і під її впливом навіть у науковій літературі вільних країн про „марксизм-ленінізм" говориться як про щось самозрозуміле.

Тепер іде великий спір між Москвою і Пейпінґом, хто з них справжній „марксист - ленініст". Головною точкою спору є: чи Ленін був за мирне співжиття „країн соціялізму" з „державами капіталізму", чи проти.

Китайські комуністи можуть багатьма цитатами із писань Леніна доказати, що батько большевизму ніколи й не думав про мирне співжиття з „капіталізмом" на довший час. Ленін укладав мирові договори з сусідніми країнами з думкою у відповідний, вигідний для нього момент ті договори розірвати і почати проти „капіталістів" воєнну аґресію.

В цій точці Москва не має іншої оборони, як робити свою „ревізію ленінізму": мовляв, за життя Леніна не було атомових бомб, і Ленін, коли б дожив до атомової доби, мусів би відмовитися від своєї теорії про неминучість війни між „капіталізмом" і „соціялізмом".

Хрущову було б простіше шукати допомоги у Сталіна в обороні політики мирного співжиття. У 1952-му році Сталін писав, що війна між бльоком держав „соціялізму" і „капіталізму" менше правдоподібна, ніж війна між самими капіталістичними державами. Але Хрущов, з відомих причин, не може тепер покликатися на авторитет Сталіна. А Мао, який вихваляє на зло Хрущову „геніяльного Сталіна", не може цитувати сталінських думок, невигідних для китайської комуністичної пропаґанди.

Коли б у Москві хотіли об'єктивно оцінити історію компартії, то мусіли б визнати, що першим антисталінцем був Троцький. Він перестерігав партію проти диктатури однієї особи, вказуючи на Сталіна та проти небезпеки бюрократичного переродження партії. З другого ж боку, китайські комуністи, підносячи на щит Сталіна, промовчують факти ворожости Сталіна до китайської комуністичної революції, зосібна до Мао Тсетунга.

Але в політиці вождів двох комуністичних великодержав рішають не теорії. Державні інтереси стоять на першому пляні. Китайські комуністи хочуть повести за собою „більшість населення землі", як писав свого часу Ленін, тобто недорозвинені країни Азії, Африки і Латинської Америки. Хрущов виступає проти цієї „ленінської тези", бо боїться втратити вплив на світовий комуністичний рух.

П. А.

Обережно в народними строями

Наше суспільство з радісним чеканням готується до відслонення пам'ятника Т. Шевченка у Вашингтоні. Доказом цього є хоч би й заклик Лідії Ємець у „Свободі" ч. 80 з 28-го квітня ц. р. Вона вважає, що ця манiфестація повинна не лише віддзеркалити нашу „фізичну, духову й політичну силу", але й не забути про її зовнішній вигляд, про її оформлення. А таким стане для учасників вишиване вбрання.

У цьому заклику власне бринить той радісний настрій, що каже сподіватись величавого свята. Бо в тій „вишиваній манiфестації", як її авторка називає, криється охота кожної української людини причинитись до його блиску. Тим народним строєм чи вишиваним узором засвідчити її тягу до краси й стародавню культуру.

Але в заклику криється також певна загроза. Порядок нашого походу вже визначений, і там група в народних строях матиме своє окреме місце. Можна сподіватись, що її виповнить наша молодь. Гуртки Пласту, СУМА й ОДУМ-у в більшості мають уже стилеві строї і творитимуть у поході цікаві реґіональні відміни.

Лідія Ємець звертається із закликом до всіх, чоловіків, жінок і дітей, щоб прибули до Вашингтону „в повному національному строї". А воно ж відомо, що багато народних строїв по Народних Домах чи у приватних руках походять ще з часів театральних гуртків. Зроблені в поспіху й нефаховими людьми, вони є жахливою збираниною різних стилів (навіть не-українського походження). Ще й тепер часто бачимо залишки тих строїв серед наших танцювальних груп або театральних гуртків. Що станеться, коли більша кількість їх прибуде до Вашингтону і захоче включитись у те чільне місце нашого походу?

Мені скажуть, що в поході це „згубиться" або що вуличні глядачі й так на тому „не розуміються"! Але не смімо так легковажно ставитись до того. Можливо, що похід промайне, і глядачі не могтимуть розглянути зачіски чи взору, хоч загальне враження від кожної появи лишається. Але треба взяти до уваги, що похід буде фотографований, а може й фільмований, і в такому випадку групи в народних строях є особливо притягаючим пунктом. Чи приємно нам буде, коли

(Закінчення на стор. 3-ій)

Лука Луців

Т. ШЕВЧЕНКО — СПІВЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ СЛАВИ І ВОЛІ

(42)

В „Катерині (1838) батько каже до своєї доні:

Нехай тебе Бог прощає та добрії люди,
Молись Богу та йди собі — мені легше буде.

В цій поемі Катерина, прощаючись з світом, згадує про Бога:

Прийми, Боже, мою душу, а ти моє тіло!
Шубовсть в воду!.. Попід льодом геть загуркотіло.

Ми вже наводили в „Гайдамаках", як благочинний промовляв до гайдамаків:

Молітесь, братія, молітесь!
Так благочинний начина: —
Кругом святого Чигрина
Сторожа стане з того світу,
Не дасть святого розпинать.

Свою промову закінчив він висловом віри в те, що за український нарід „і душі праведних, і сила архістратига Михаїла".

Варто згадати й славну молитву козаків із „Гамалії" (1842):

О милий Боже України, не дай пропасти на чужині,
В неволі вольним козакам! І сором тут, і сором там
Вставать з чужої домовини, на суд Твій праведний прийти.

В написаній в 1843 році поемі „Тризна" поет заявляє:

В ком веры нет надежды нет!
Надежда — Бог, а вера — свет.

Ми вже згадували про цю поему та її глибоко-релігійну основу.

В поемі „Сова" з 1844-го року мати просить „всіх святих", щоб дали „долю-талан її синові".

Пошли тобі, Матір Божа, тії благодати,
Всього того, чого мати не зуміє дати.

А треба знати, що Романченко зарахував добу так званих „трьох літ" (1843-1845) до того часу, коли нібито Шевченко стояв уже „на атеїстичних позиціях". На думку Романченка, Шевченко „в період „трьох літ" зростає в полум'яного революціонера-демократа" (ст. 18).

У відомій вже нам поемі „Сон" (У всякого своя доля) „щось такеє невидиме тихо, тихо, та сумно співало" — оскаржувало перед Богом Петра I за знущання над Україною. А закінчується це місце словами: „Боже милий, зжалься, Боже милий".

Совєтські автори вказують на поему „Єретик" як на таку, де нібито виразно виступає Шевченків атеїзм. Алеж саме в цій поемі Шевченко вкладає в уста головного героя такі слова: „Не мені, Великий Господи, простому судить великії діла Твоєї волі. Люта зла не дієш без вини нікому".

Гус молиться:

. . . Господи, помилуй.
Спаси Ти нас, святая сило,
Язви язик мій за хули,
Та язви мира ізціли.

Про побожність Ярини з поеми „Сліпий" немає потреби розписуватися, те саме треба сказати і про містерію „Великий льох", в якій безпосередньо діє Божа сила:

Бо так сказав Петрові Бог:
Тоді у рай їх повпускаєш,
Як все москаль позабирає.

Перша ворона в цій поемі так нищила Україну, що „аж пекло злякалось. Матір Божа у Ржавиці вночі заридала".

Про „Кавказ" і про „Посланіє" ми вже писали. Там поет нарікав на те, що люди „правдою торгують, і Господа зневажають".

До Шевченкової творчости в „трьох літах" належать славні „Давидові псалми", написані в грудні 1845-го року отже в кінці цього збірника, що мав зватися „Три літа". Романченко пише про це: „Були й такі критики з табору буржуазних націоналістів, які, наперекір правді і звичайному глузду, твердили, що Шевченко був глибоко релігійною людиною, зокрема „аналізуючи" під цим кутом зору „Давидові псалми" (ст. 38).

Романченко пише, що „Давидові псалми" є першим своєрідним зверненням Шевченка до Біблії", але це неправда, бо ми вже бачили перед тим части мотта до Шевченкових поем, взяті зі Святого Письма.

На думку Романченка, „нічого релігійного в псалмі ч. 1 нема", але це не відповідає правді, бо вистачить навести початок цього псалму, щоб побачити, як воно є:

Влаженний муж на лукаву не вступає раду.
І не стане на путь злого, і з лютим не сяде.
А в законі Господньому серце його й воля
Навчається.

Романченко твердить, що і в псалмі 81 „теж нема нічого релігійного" (ст. 41), хоч цей псалом кінчається так:

Встань же, Боже, суди землю і судей лукавих.
На всім світі Твоя правда, і воля, і слава.

Коли оцей гимн на честь Бога не є „нічим релігійним", то шкода часу на те, щоб розглядати, як совєтський аґітатор оцінює Давидові псалми".

Недавно видано в Україні історично-літературні статті покійного проф. д-ра Василя Щурата, але між ними немає праці цього визначного шевченкознавця, виданої у Львові в 1904 році під заголовком „Святе Письмо в Шевченковій поезії" (Львів, 1904, ст. 67).

Щурат починав ту свою працю згадкою про те, що „вже після повороту з заслання Шевченко подарував своєму другові Кулішеві два Євангелія. Сам вибір подарунку — знаменний. А єще знаменніший є епіграф, витканий на одному з тих Євангелій гарними російськими стихами:

Не погасай мое свѣтило,
Туман душевный разганяй,
Живи меня твоею силой
И путь тернистый, путь унылый
Небесным свѣтлом озаряй.
Пошли на ум твою святыню,
Святым напитіем напой —
Да провѣщаю благостыню,
Что заповѣдана тобой (ст.5)".

Так про Євангелію міг висловитися тільки той, хто щиро вірив в її слова. І це було після повороту з заслання!

В кожному життєписі Шевченка згадується про те, що вже в молодечому віці знав він Святе Письмо. Близьким воно було Шевченкові й тоді, коли вчився він в Академії, а про те, чим воно було для нього і для всіх членів Кирило-Методіївського Братства, — згадували ми вже давніше. На засланні Біблія якийсь час була єдиною лектурою українського поета.

Не є нашою ціллю аналізувати ті Шевченкові твори, що написані на основі Святого Письма (як ствердив В. Щурат, сюди належать 11 псалмів та наслідування пророків: Ісаії (гл. 35), Осії (гл. XIV) та подражаніє Ієзекіїлю (гл. 19). Можна б лише навести один зразок на те, що український поет думав про Україну, коли мав перед собою текст старожидівського пророка.

В „Осії" читаємо:

„Погибнеш Самарія, яко супротивися Богу своєму: оружієм падуть сами, і младенцы їх розбіются, і в утробі імущыя їх разсядутся" (ст. 64).

А в Шевченка знаходимо оте відоме „Погибнеш, згинеш, Україно", яке не дає жадного знаку про те, що це написано на старозавітній основі:

Погибнеш, згинеш, Україно, не стане знаку на землі.
А ти пишалася колись в добрі і розкоші! Вкраїно!
Мій любий краю неповинний! За що тебе Господь кара,
Карає тяжко? За Богдана, та за скаженого Петра,
Та за панів отих поганих докраю нищить.

Обговорюючи поему „Гайдамаки", ми вказували на те, що совєтські критики знаходять на самому початку цього твору („Все йде, все минає") — матеріялістичну філософію. Однак, В. Щурат стверджує, що той „матеріялізм" походить не від Маркса, а від старозавітньої „Книги Екклезіяста". „Там, — писав Щурат, — виписана майже ціла філософія прологу до „Гайдамаків".

Приготування в Ню Йорку до відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні

10 квітня в Українському Народному Домі в Ню Йорку, на нараді представників організацій, що її скликали місцеві Об'єднаний Комітет Українських Американських Організацій (Відділ УККА) та Комітет побудови Пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні, виділено спеціяльну Комісію підготовки поїздки українців нюйоркської метрополітальної округи (Мангеттен, Бронкс, Квінс і Бруклин) на відкриття пам'ятника, що запляноване на 27 і 28 червня ц. року.

Нараду відкрила п-ні К. Пелешок, голова Об'єднаного Комітету, а проводив нею д-р І. Козак, голова Комітету Побудови Пам'ятника, який поінформував про перебіг збірки пожертв на пам'ятник в доручених йому дільницях Ню Йорку та вказав на важливість масової участи українців метрополітальної округи у відкритті пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні.

Присмно було почути, що українці Мангеттену й Бронксу призначену квоту в 30 тисяч долярів виконали, але, як зазначив д-р І. Козак, ще далеко не усі охоплені збіркою. Тож треба сподіватися, що ця сума буде більшою, якщо всі громадяни зложать свої пожертви.

З метою якнайширшої мобілізації українського громадянства для участи у відкритті пам'ятника, на пропозицію п-ні К. Пелешок обрано спеціяльну Комісію, до якої увійшли: д-р В. Вишиваний — голова та члени: В. Коваль, О. Соколишин, Д. Мельник, Р. Крупка, М. Савицький, В. Базилевський, Г. Мокляк, Р. Клюфас, І. Юшкевич.

Крім названих зарезервовано місця дл ятих організацій, що не були заступлені на нараді, або не прислали представників (ООЧСУ, Пласт МУН, ОДУМ).

24-го квітня під головуванням д-ра В. Вишиваного відбулася перша нарада Комісії, на якій розподілено функції між її членами; обговорено організаційний плян та порушено деякі політичні проблеми, без уточнення яких з боку Центрального Комітету Побудови Пам'ятника виникає цілий ряд неясностей на місцях.

На пропозицію д-ра В. Вишиваного склад Комісії устійнено, як слідує: д-р В. Вишиваний — голова, Р. Крупка — заст. голови, д-р О. Соколишин — секретар, В. Коваль — інформація і пропаганда, М. Савицький — касир; члени: В. Базилевський, Г. Мокляк, Р. Клюфас, Д. Мельник, І. Юшкевич. Крім цього до Комісії від Бруклину увійшли п. п. І. Бешко, В. Бабський і В. Квасній.

В організаційній частині наради всі були однозгідні в тому, що гідна участь українців нюйоркської метрополітальної округи у відкритті пам'ятника Т. Г. Шевченкові у Вашингтоні буде тоді, коли на цю урочистість прибуде щонайменше 10 тисяч учасників. Більшість поїде власними автами, а завданням Комісії є забезпечити транспортом частину українського громадянства, а зокрема організації молоді, що їхатимуть збірними групами.

В зв'язку з цим, Комісія звертається до всіх масових організацій, а зокрема молодечих, щоб вони не робили заходів щодо забезпечення своїх організацій окремим транспортом, тільки порозумілися в цій справі з Комісією.

Щодо засобів транспорту вирішено винайняти автобуси, що набагато зручніші ніж залізниця, бо заберуть людей зі збірного міця й привезуть безпосередньо до місця збірки у Вашингтоні, так само й з відтранспортуванням назад до Ню Йорку чи Бруклину, Бронксу й Квінсу.

Тому, що урочистості у Вашингтоні визначені на два дні, всі 50 автобусів з Ню Йорку виїдуть до Вашингтону в суботу 27-го червня вранці з тим, що 30 з них повернуться до Ню Йорку в суботу вночі проти неділі, а дальших 20 в неділю вночі проти понеділка.

Ті, що їхатимуть на 1 день мають заплатити за квиток в обидва боки 10 дол., а для тих, що їхатимуть на два дні квитки коштуватимуть 12 долярів. Дорожча ціна (на два дні) пояснюється тим, що автобуси мають очікувати пасажирів. Ціни подані лише для дорослих. В справі оплати дітей ведуться переговори, про що Комісія повідомить громадянство. Щодо нічлігів в готелях Вашингтону, члени Комісії даватимуть вказівки бажаючим під час вплат за їзду автобусами.

В зв'язку з тим, що 50 автобусів розраховані на транспортування 2 тисяч осіб, а в готелях у Вашингтоні обмежене число місць, Комісія закликає усіх тих, що бажають їхати, негайно зареєструватись та вплатити відповідні суми. Реєстрацію переводять в Ню Йорку:

1. Самопоміч, 98 Друга Ев. у вівторок, середу, четвер, п'ятницю й суботу в урядових годинах.
2. Арка, 48 Е. 7 Стріт, щодня.
3. Український Народний Дім, п'ятниця й субота, 140-142 Друга Евеню, кім. 23, від 7 до 9 вечора.
4. Дністер, 110 „А" Авеня, від понеділка до п'ятниці, включно, від години 6-ої до 8 год. вечора.
5. ЕКО, 145 Друга Евню, щодня. У Бронксі реєстрацію переводить голова тамошнього Підкомітету Пам'ятника Шевченкові проф. Михайло Чорнодольський.

Згідно повідомлень Центрального Комітету Побудови Пам'ятника, в неділю 28-го червня у Вашингтоні відбудеться похід вулицями столиці усіх українських громад до місця пам'ятника. Нюйоркську групу очолюватиме згадана Комісія, що відповідає за транспорт, як також Об'єднаний Комітет м. Ню Йорку й Комітет Пам'ятника. На чолі нюйоркської групи йтимуть прапороносці всіх організацій, які вже заздалегідь мусять приготувати свої національні й організаційні прапори.

Спеціяльні жетони. Комісія заплянувала виготовити металеві жетони з написом „Ню Йорк, Шевченкові — 1964 Вашингтон". Це улегшить контакт між нюйорчанами у столиці ЗДА, як також буде джерелом фінансів для роботи Комісії, що потребує значних видатків на інформацію та відповідне оформлення нюйоркської групи (транпаренти, написи). Жетони будуть розповсюджуватись між українським громадянством ще перед виїздом до Вашингтону. Їх повинні набути усі українці незалежно від того чи вони їдуть власними автами чи автобусами.

Комісія закликає українок їхати до Вашингтону в українських національних вбраннях, а мужчин у вишиваних сорочках, що надасть урочистостям справді українського національного свята!

Комісія сподівається на повну підтримку українським громадянством усіх тих заходів, що будуть скеровані на мобілізацію я к н а й більшого числа учасників відкриття пам'ятника Т. Г. Шевченкові у Вашингтоні на їх дисципліну й організованість та підпорядкованість усім розпорядженням Комісії.

В другій частині наради, члени Комісії висловили повну солідарність з негативною відповіддю Центральної Управи Комітету Побудови Пам'ятника Шевченкові у справі звернення діячів культури підсовєтської України, що її опубліковано в українській пресі в березні ц. р. Але одночасно Комісія жадає від Центрального Комітету ясности щодо політичного оформлення урочистостей пов'язаних з відкриттям пам'ятника. Комісія стоїть на становищі, що воно має бути скероване проти російського колоніялізму в Україні, відповідно до чого мають бути оформлені колони громад, що проходитимуть до місця пам'ятника вулицями Вашингтону. Відповідні вказівки з текстами гасел на транспарентах, Центральний Комітет мусить негайно подати на місця, щоб заздалегідь приготувати їх оформлення.

Якщо відкриття пам'ятника Т. Г. Шевченкові відбудеться без протесту проти російського колоніялізму, що має бути видно вже з оформлення колон, московські пропагандисти використають фота з мас народу у Вашингтоні, як доказ, що українці на чужині солідарні з Москвою, яка увесь час добивалася того, аби постать Шевченка „буржуазні націоналіти" не використали в холодній війні проти СССР. Тож мовляв, „прогресивні сили" до такого недопустили! Знаємо, що ті, які всупереч негативній поставі Центрального К-ту Побудови Пам'ятника до „Слова" діячів культури підсовєтської України, намагаються їх запросити, докладають також старань щоб урочистості у Вашингтоні проходили під знаком „реалітетів".

Інформація Комісії м. Ню Йорку

Фіген — потужний голос американської демократії

Парма, Огайо. — (зрв) До такого засадничого заключення прийшло вісім доповідачів на Українському Демократичному Вічі, що відбулось тут в неділю, 26 квітня, в Пармі Меморіял Гол заходами місцевого Українського Комітету для конґресмена Фіґена. Віче влаштовано в рямцях виборчої кампанії мешканців 20-го дистрикту Огайо для забезпечення повторного вибору адвоката Михайла Фіґена до Конґресу ЗДА.

Американський національний гимн, яким формально відкрито Віче, попередила суміська духова оркестра „Трембіта" під керівництвом проф. Романа Лесика виконанням кількох українських маршових пісень. Віче відрив голова Українського Комітету, Михайло Задерецький, привітавши визначних представників політичного світу та інших національних груп. Він представив публіці також всіх членів Комітету, вказуючи, що це Віче є виявом росту політичного потенціялу українського Клівленду в американському політичному житті та що наші традиції в цьому відношенні ще дуже молоді. Підкреслив він нашу спонтанність відруху піддержки члена Конґресу ЗДА, Михайла Фіґена, який у своєму змагу за правильну політику уряду ЗДА став одним з чільних речників тих американських державних мужів, які закріплюють доктрину, що існування колоніяльної системи СССР і американська політика мирного співіснування з комуністичною Росією доведуть однак неминучо до третьої світової війни, якої ніхто сьогодні не бажає. При цій нагоді відмічуємо заяву противника нашого конґресмена, Р. М. Моттеля, який згідно з великим щоденником Клівленду, Огайо, „Плейн Ділер" від 26-го гостро заатакував незмінне становище М. Фіґена про те, що „мирна коекзистенція з комунізмом є неможлива".

Привітальну промову виголосив мер м. Парми, Джеймс Дей, згадуючи, що силу української групи в Пармі визнано під час виборів адвоката Андрія Бойка минулого року на замісника юстиції Міської Ради Парми. Він відзначив, що 1700 українських родин у Пармі є творчою групою громадян, яка виявляє великий розмах і творить належний вклад у культурний й економічний розвиток нашого міста, що нараховує майже сто тисяч мешканців.

Голова Екзекутиви Демократичної Партії в районі Куягоґа, інж. Алберт Портер, у своїй симпатичній промові назвав діяльність Фіґена „чільною твердинею сили Демократичної Партії". Головним українським промовцем був редактор видань УККА, Володимир Душник з Ню Йорку. Хронологічними фактами доказав він, що М. Фіґен під час своєї праці в Конґресі ЗДА від 1942 року завжди ставився прихильно до акцій ЗУАДК чи УККА в користь українських переселенців із Західньої Европи, чи інших країн, і завжди підтримував наші акції для добра Америки й ставлення української справи на відповідне місце у ієрархії важливоти справ світової політики. Д-р Едуард О'Коннер, екзекутивний шеф конґресової комісії для справ іміграції й національної політики, яку очолює М. Фіґен, познайомив 250 учасників Віча про те, що бувші президенти Америки — Рузвелт, Труман, Кеннеді — відсилали з повним довір'ям і респектом всі пекучі справи даної ділянки до М. Фіґена, як досвідченого й висококваліфікованого фахівця.

Велику, присмну несподіванку приготовив своїм виступом молодий професор Вейн Університету в Дітройті, Степан Віхар, головний радний Українського Робітничого Союзу. З академічною послідовністю він розвинув і доказав тези, чому Америка потребує ідейних і досвідчених політиків типу Фіґена, та чому українці цілої Америки є зацікавлені перемогою Фіґена у виборах до Конґресу. До активної підтримки Фіґена закликав також адвокат Іван Білинський, радний м. Клівленду, кажучи, що незалежно від цього, як дуже голосно горлає опонент Фіґена — Моттел, цей останній ніколи не може бути рівнорядним наступником Фіґена. Заяву піддержки Фіґена зложив також В. Шипка, радний м. Парми, який хоче стати першим українським членом стейтового конґресу Огайо.

Слова похвали політичної діяльности Фіґена виголосив у двох мовах д-р Михайло Пап, професор Джан Керролл Університету в Клівленді. Головну англомовну промову виголосив з колосальною динамікою думки та добрим знанням довгорічної діяльности Фіґена головний предсідник УНСоюзу, Йосип Лисогір, вказуючи, що розв'язка різних критичних проблем Америки впродовж останніх 25 років є далекойдучо в окремих ділянках державної адміністрації заслугою М. Фіґена, який закріпив за собою почесне місце в історії американських українців. Присутнім на Вічі був сам конґресмен М. Фіґен. Дякуючи українцям Парми за практичну підтримку, він виголосив динамічну промову стверджуючи, що коли СССР хоче успішно переговорювати з Америкою, тоді лише на основі американських передумов. Фіґен вірить, що економічна блокада Куби повинна зломити силу форпосту Москви коло берегів Америки, яким сьогодні є уряд Кастра в Гавані. Конґресмен підкреслив своє кредо в успішність американської політики визволення, стверджуючи, що лиш політика визволення збереже мир у світі і дасть свободу багатьом народам на руїнах СССР, який топиться, навіть при допомозі західніх бизнесменів і політичних спекулянтів, у хаосі внутрішніх труднощів.

Згідно з щоденником „Клівленд Пресс" від 25 квітня підтримку для Фіґена проголосили дві „античервоні групи Клівленду", а саме Філія Американських Приятелів АБН-у та місцевий Відділ Словацької Ліґи Америки. В обидвох заявах окликано М. Фіґена — чільним лідером Америки у боротьбі всіх Москвою поневолених народів за свободу.

(—)

Мініятюрний Пам'ятник Т. Шевченка

Для популяризації Пам'ятника Т Шевченка, якого відкриття відбудеться 25—27-го червня у Вашингтоні, Комітет Будови Пам'ятника рішив випродукувати мініятюрну статую - копію пам'ятника. Того роду продукція получена з окремими коштами та риском, тому Комітет домовився в цій справі з українською фірмою „АРКА" в Ню Йорку, яка перебрала всі ці труднощі на себе.

Статуя-пам'ятка з бронзи буде зображувати оригінальний пам'ятник Т. Шевченка, роботи відомого скульптора Л. Молодожанина, та його головну частину з повного проєкту.

Статуя находиться в продукції та її вже можна замовляти в фірмі „АРКА", про що читачі найдуть повідомлення на сторінках „Свободи".

Слід повітати цей проєкт, та сподіємося, що таку пам'ятку радо прийме в хату к о ж н а українська родина. Статуя буде гарним подарком для наших приятелів. Н. Н.

ОБЕРЕЖНО З НАРОДНИМИ СТРОЯМИ

(Закінчення із стор. 2-ої)

побачимо на світлинах нестилеві сорочки, відкриті корсетки, білі запаски „з френзлями", картаті спіднички? А в чоловіків — атласні шаравари?

Пані Ємець, мабуть, не взяла під увагу цю можливість. Тому треба подумати, як запобігти такій „манiфестації" нашої народної культури. Цей момент повинен увійти в приготування до участи, у впорядкування походу. Адже наші ветерани й молодь, що виступатимуть у своїх одностроях, напевно переглянуть і впевняться, що все там в порядку. Так повинні й учасники групи народних строїв дати перевірити свій вигляд. Чи вони справді репрезентують наше народне вбрання, чи лише зманірований його відбиток?

Звісно, що в Вашингтоні це вже трудно буде зробити. На таку перевірку не буде вже часу, та й трудно виключати людину з походу за те, що вона несвідома свого строю. Але комітети пам'ятника Т. Шевченкові на місцях можуть звернути на це увагу заздалегідь, визначивши фахівця (а такий у кожній місцевості знайдеться), що окреслив би придатність даного строю для публічного виступу.

Заохота пані Ємець, звернена до жіноцтва, не може мати ніяких застережень. Жінки у вишиваному вбранні йтимуть у групі зорганізованого жіноцтва або з своїми громадами і стануть також вдячною ціллю фотокамер чи фільмових апаратів. Це стосується також чоловічих вишиваних сорочок та дитячого вишиваного вбрання.

Але обережно з народними строями! Вони репрезентують не тільки вбрання певної околиці України, але й її смак та естетичні почування, виплекані сотнями років. На тлі величного здвигу, у поклоні великому Синові України, вони повинні свідчити про високу народну культуру.

Л. Бурачинська

Українська хроніка

● Українська Вільна Академія Наук у ЗДА повідомляє, що на бажання відвідувачів ретроспективної виставки образів Дам'яна Горняткевича, яка відбувається в будинку Академії 206 Вест 100 вул., Н. И., виставка ця буде продовжена до 16 травня 1964 року.

● Ґанський диктатор Ґваме Нкрумах поширив сам собі „законне право" арештувати й тримати без суду своїх противників у в'язницях чи концентраційному таборі — до десятьох років. Дотепер йому було „вільно" робити це до 5-ох років.

З глибоким смутком повідомляємо, що дня 4-го травня 1964 року у Філядельфії відійшла у Вічність

бл. п. НІНА ГОРЛЕНКО

Акторка Українських Театрів.

Заупокійна ПАНАХИДА відправиться в п'ятницю, 8-го травня ц. р. о год. 8-ій веч. в пох. заведенні Насевичів при Franklin вул. а ПОХОРОН в суботу, 9-го травня 1964 року з похоронного заведення до церкви св. Володимира при вул. Berks і на цвинтар Oakland.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

АКТОРИ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ

Ділимося сумною вісткою, яка наспіла з Рідного Краю, що на 79-му році життя в Тернополі, відійшла від нас у Вічність, наша Найдорожча

МАТИ І БАБУНЯ

бл. п. Марія з Кордубів ШЕЛЕНКА

вдова по урядникові державної залізниці.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:

доньки: ОЛЬГА (у Краю)
СТЕФАНІЯ з мужем ФЕЛІКСОМ КОРДУБОЮ
НАТАЛІЯ з мужем МИХАЙЛОМ МІТРІНГОЮ
ЛІДІЯ з мужем ВОЛОДИМИРОМ МАГУНОМ
внуки: ОЛЕГ, ДАРІЯ, ЛЯРИСА, ІГОР

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що у вівторок 5-го травня 1964 року в Ню Йорку упокоївся в Бозі наш Найдорожчий і Невіджалуваний

ЧОЛОВІК І ДІДУНЬО

бл. п. ВАСИЛЬ ГЛЯНКО

проживши 68 років.

ПАНАХИДИ будуть відправлені в четвер і п'ятницю 7-го і 8-го травня 1964 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН в суботу, 9-го травня 1964 р. о год. 10-ій ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Володимира при 82-ій вул. в Ню Йорку, опісля на Український Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

КЛАВДІЯ — дружина
КАМІЛЯ ГУК — внучка

ЗІ СПОРТУ

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

Визначені на суботу, 9-го травня змагання **УСК Ню Йорк — „Гунґарія"** за мистецтво „Великої Десятки" НАФСоюзу **відкликано.**

ТУРНЕ ЛІВЕРПУЛУ З АНГЛІЇ ПО ЗДА І КАНАДІ

Футбольний Клюб Ліверпулу, який здобув чемпіонат Англійської Першої Дивізії, починає вже цього тижня своє турне по містах ЗДА і Канади. На наступну неділю, 10-го травня, год. 3.30 по полудні визначені перші змагання Ліверпулу в Ню Йорку зі збірною „Гакоаху" і „Бока Джуньйорс" на Стадіоні Рандалс Айленд. Опісля відбуде Ліверпул змагання в таких місцевостях і датах: Ст. Луїс — 13-го травня, Шикаґо — 17-го і 29-го травня, Ню Йорк (Гамбурґер С. Ф.) — 24-го травня, Дітройт — 27-го травня, Сан Франсіско — 3-го червня, та Ванкувер — 6-го і 10-го червня.

---o---

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" НА ТРЕТЬОМУ МІСЦІ

„Чорноморська Січ"— „Юрикс Тракерс" 2:1 (1:0)

Філядельфія, 3-го травня. — Цими важливими змаганнями з місцевим клюбом „Юрикс" закінчила „Чорноморська Січ" свій цьогорічний ліговий сезон. Завдяки перемозі, січовики запевнили собі в Американській Футбольній Лізі остаточно третє місце, а разом з цим автоматичний вхід до нової найвищої професійної футбольної ліґи ЗДА.

Не дивлячись на добру форму, якою відзначився в останньому часі „Юрик", „Ч. Січ" зуміла привезти з міста братньої любови обидві точки. Ворота для дружини гостей в цій грі здобули: Спаїч в першій півгрі і Ґомез в другій половині. Була це велика перемога, за яку усім змагунам дружини щиро ґратулюємо! Наші футболісти оправдали сподівання Управи і членства УСТ „Чорноморська Січ", і всіх своїх щирих симпатиків, які доложили труду і гроша для належного підсилення дружини. Розвіялись таким чином калькуляції деяких спортових кол, які, не бажаючи бачити в новій „супер лізі" аж три українські дружини, очікували поразки „Ч. Січі".

Треба сподіватись, що провід футбольної ланки, а ще більше самі змагуни, не прогайнують літньої передишки. Відповідна підготовка до нового, дуже важкого футбольного сезону, що можливо розпічнеться уже вкінці серпня, надзвичайно важлива. Без такої підготовки, наші дружини не відіграють поважної ролі в цій ектра - клясі американського футболу.

Постійні тренінґи і серії товариських змагань в літньому сезоні ,були б дуже корисними чинниками в підготовці до наступного сезону.

Склад „Ч. Січі": Голуб, Саварин - Павлишин, Каздоба-Келлі - Снилик, Савицький-Дутра - Спаїч - Ґомез - Вільчак В., Понось і Черемха.

О. Твардовський

---o---

УСК — „ДЖУЛІЯНА" 2 : 1 (1:0)

Ню Йорк, 3-го травня. — Це були одні з кращих змагань УСК-у, який заграв в цілости жертвенно. Вже в 36-ій хвилині Клівецка з подачі Фіґуреда здобув провадження сильним стрілом. Ціла гра була повна напружених акцій, більшість з яких належала УСК-ові. УСК мав нагоду здобути значно більше воріт і специяльно в другій половині не використав декілька певних нагод під воротами сильного противника. Прендерґаст двічі не потрапив до воріт в зустрічах сам-на-сам з воротарем, і таке саме трапилося теж Скірці, який з близької віддалі перестрілив. Було б побажаним, щоб Скірка більше співпрацював з другими і обмежувався у своїх сольових загранях. Поза тим Скірка в загальному поправився. Автором других воріт був В. Шмотолоха, який сильним стрілом — „бомбою" з вільного поміж змагунів „Джуліяни" післав м'яч в бік воротареві і в сітку. Обидвоє воріт були справді гарними.

Найкращим змагуном був безконкуренційний жертвенний Янґ, а дальше визначилися: працьовитий Цап, В. Шмотолоха, Клівецка і Фіґуредо. В загальному всі змагуни УСК-у заграли ці змагання краще, як попередні. Ворота до УСК-у впали на п'ять хвилин перед кінцем з вини самого воротаря Яблевського, який стояв біля лінії 16-тки і Маср з „Джуліяни" з прориву переніс м'яч понад нього до порожних воріт. Здобуті дві точки зміцнили позицію УСК-у на першому місці показника „Великої Десятки".

І. Дзядів

---o---

ІТАЛІЙСЬКИЙ С. К. — „ТРИЗУБ" 1:1 (0:1)

Бостон, 3-го травня. — Вирішні змагання за першість А. Ф. Ліґи проходили під знаком ворожого наставлення італійської публіки до „Тризуба", як конкурента їх клюбу на чемпіонат Ліґи. Це мало вплив на суддю, який потуряв гострій грі і неспортовій поведінці господарів. В 30-ій хвилині знесено розбитого Ферейру з грища, а карний за цей фавль приніс перші ворота зі стрілу В. Чижовича. Місце Ферейри зайняв резервовий помічник Клинчик. Град каміння, пушок з пива та помаранч і помідорів супроводив суддю і тризубівців до шатні після першої половини, з висліду якої не були вдоволені симпатики Бостону.

Бородякові щораз більше дошкулювало звихнення ноги, яке трапилося йому вже в перших хвилинах гри. В додатку суддя виключив з гри Санчеза за незумисний зудар з противником. Цим рішенням суддя мабуть хотів прихилити собі фанатичну публіку Бостону. Граючи в такій атмосфері та ще й в десятку від 70-ої хв., „Тризуб" був далекий від своєї звичайної форми. На акціях нападу „Тризуба" відбивався помітно брак його провідника Ферейри. Лінія помочі не могла в обличчі брутальної гри господарів співпрацювати і точно подавати нападові. Також Бородяк через контузію не мав можности підсилювати напад своїми типовими далекими точно адресованими подачами. На п'ятнадцять хвилин перед кінцем італійці вирівняли з підворітнього замішання.

„Тризуб" виступив у складі: Свич, Бородяк, Рач, Кравець, Луна, Ілай, Санчез, В. Чижович, Ферейра, Яковина, Вентленд. — Резерва: Варварюк, Клинчик, Мунез і Е. Чижович.

На марґінесі цих важких змагань треба б висловити побажання і надію, що нова найвища ліґа на Сході ЗДА не допустить до того, щоб її змагання відбувалися в такій атмосфері, як ця зустріч, та щоб її член був таким, як колишня неславної пам'яті дружина Люзітано.

Яр К-ий

---o---

НОВІ УСПІХИ УКРАЇНЦІВ В ШИКАҐО

„Крила" — „Швабен" 4:1
„Леви" — „Пеорія" 4:1

Неділя 26-го квітня принесла дві перемоги українських футболістів. Найбільшою несподіванкою була сенсаційна перемога сумівських „Крил" вислідом 4:1 над дуже сильною німецькою дружиною „Швабен" яка дійшла до фіналу Заходу в грах за Чашу ЗДА. „Крила", новак Вищої Дивізії, після 3-ох гор мають відношення точок 5:1 (дві виграні і одна нерішена) та 6:2 воріт і займають друге місце в показнику за „Кікерсами" з точками 6:0. В останній зустрічі „Швабен" мали легку перевагу в першій півгрі і тоді здобули ворота зі стрілу Ґецінґера в 43-ій хвилині, використовуючи вибіг воротаря „Крил". В другій півгрі „Крила" взялись до роботи: в 49-ій хв. Е. Андрущишин здобув вирівняння, в 61-ій хв. Р. Бойко, спроваджений з Арґентини, підніс вислід на 2:1 з подачі Шленкера, у 80-ій хв. В. Ліонартович стрілив треті ворота, а шість хвилин пізніше Бойко устійнив вислід 4:1.

„Леви" виграли вже треті змагання за мистецтво Першої Дивізії Північ з німецькою дружиною „Пеорія" і з рахунком точок 6:0 і воріт 8:2 поділяють перше місце з „Ґрін Вайтс". Виглядає, що чемпіонат Дивізії буде вирішений в зустрічі цих двох дружин. „Пеорія" здобула перші ворота з карного, але ще перед перервою „Леви" вирівняли. В другій половині „Леви" перебрали ініціятиву і стрілили ще троє воріт. Стрільцем двох воріт був А. Бахір, якому точно подав м'ячі новий змагун з Арґентини Василь Грушецький. По одних воротах здобули: Хринівський з карного і Крензель.

Резерва „Крил" програла високо, 1:5 з резервою „Швабен". Доріст „Крил" переміг ровесників сербських Ютс 3:0 зі стрілів Вруського, Петраша і Білоцерковича.

Доріст „Левів" виграв перші змагання сезону з дorостом Литовського С. К. 2:0. Двоє воріт здобув Станислав Парух. Юнаки „Левів" перемогли з таким рахунком 2:0 юнаків „Спарти". Автором двох воріт був Дижурко.

Петро Головатий

---o---

ФУТБОЛЬНІ ВИСЛІДИ СТЕЙТУ КОННЕКТИКАТ

УСК Бріджпорт не докінчив мистецьких змагань „А" кляси з Портуґальським С. К. з Ноґаток, бо при стані 5:2 в користь УСК-у вбігли глядачі на грище і суддя перервав гру. Змагання відбувалися в Бріджпорті.

УСТ „Довбуш" Ню Гейвен виграв 3:1 на виїзді в Норвоку із Італійським С. К. „Данте" мистецькі змагання „Б" кляси.

УСК Бріджпорт „Б" друга дружина програла 5:6 мистецькі змагання „Б" кляси на виїзді з Денбирі С. К. **М. Я.**

„Веселий Львів" від Львова до Ню Йорку

Одні ним зовсім не захоплюються, другі з захопленням описують вистави і повторяють дотепи, співають пісні...

Правда лежить посередині. „Веселий Львів" не мав змоги розгорнути своїх крил як треба було б. У час війни вродився і воєнна хуртовина його життя перервала. Але свою місію — бо „Веселий Львів" мав свою місію — сповнив.

„Знаєш, я хотів би, щоб ми притягнули до себе низи, щоб „заразити" львівську вулицю українською піснею і словом", — говорив мені наш незабутній мистецький керівник „Веселого Львова", Зенон Тарнавський.

А це було неабияке завдання. Вулиці Княжого Львова гомоніли чужим словом, хоч часто - густо серця тих, що говорили , бились щирим ритмом. Але говорити по-українськи важко було, а співати — то вже ніяк. „Взяв би я бандуру", чи „Стоїть явір" вже були перестарілі.

„Веселий Львів" почав жити. Самостійно, без жадних позичок, ані в актора, ані в ділянці літератури. Тільки пару перших вистав мали деякі „відіграні" речі і позичених з Оперного Театру акторів. (Це до уваги історикам українського театру).

Дальша праця пішла нормально. Біля „Веселого Львова" згуртувалась ціла група музиків і письменників, які працювали добре і скоро. Вони творили і жили своєю творчістю. Мали змогу і бачити свої твори на сцені, а це знову давало їм охоту до дальшої праці і можливість мистецького росту. Крім того, вони діставали реґулярні гонорарі за свою мистецьку роботу, а це в нашій українській дійсності дуже рідкий випадок.

І пішла „карузеля" в рух! На початку 1942 р. перейшов до „Веселого Львова" Юрій Лаврівський і став вже від того часу його філяром. Актори Ярема Стадник, Ніна і Анатоль Муратові, Стефа Тарасевич, юні Горняткевич та Ірена Лаврівська належали до постійного складу театру, який доповнювали власні — балетна група, жіночий квартет і оркестра. Крім цього „Веселий Львів" приймав на сезон співаків і співачок, теж солістів балету, в переважній кількості з-поза Львова.

Три роки працював „Веселий Львів" повною парою у Львові.

Весною 1944 року, якраз перед Великодніми Святами треба було залишати Львів. Виїзд до Німеччини в доповненому складі з акторами Оперного Театру Марісю Лисяк, Лізою Шашаровською, Володимиром Шашаровським, Наталкою Горняткевич, скрипалем Володимиром Цісиком з дружиною, і іншими. Вистави для робітників у таборах Німеччини, де часто приходилося грати під градом бомб і куль. Кількакратні відвідини Першої Української Дивізії, а по капітуляції Німеччини вистави по наших таборах з участю Оксани і Ярослава Пінота Рудакевичів.

Потім виїзд до Америки. І здавалось би — усе пройшло, забулось, відгуло... Але ні! Шість років тому на „Союзівці" — „Веселий Львів" віджив знову! Щоправда, не в повній формі, але в тому самому змісті. Головна його тема — український Львів. Сатира, гірка правда, подана у веселій формі ,чудовий спомин, туга за рідним, чи зустріч давнього з сучасним, а часом вимріяна картина минулого чи й майбутнього. Спомин для тих, що бачили і знають — та може краплинка львівської крови для тих, що Львова не бачили і покищо не знають.

Такий це „Веселий Львів" і його місія.

І хотілось би, щоб ті, які колись бачили „Веселий Львів" у княжому городі, і ті, що бачили його в Німеччині, і ті, що тепер бачать його на сценах американських міст — зрозуміли це. Хотілось би дуже.

Здається, це зрозуміння ми знаходимо. Показують це запрошення нашого невеликого ансамблю до Шикаґа (де цього року „Веселий Львів" святкуватиме ювілий п'ятирічного виступу). Клівленду, Філядельфії, Рочестеру, Дітройту, „Діброви", Лігайтону, „Союзівки" — і нарешті, після шости років, — до Ню Йорку, куди „Веселий Львів" прибуде на запрошення голови Літературно - Мистецького Клюбу, Сергія Литвиненка.

Показують це зрозуміння також такі дрібні події, як ось хочби ця останньо в Дітройті (де „Веселий Львів" виступав запрошений Спілкою Української молоді) і де, після вистави підійшла до нас молода дівчина, тут народжена українка і сказала: „Шкода, що так мало з нас, молодих, знає про вас і ваш театр. Ми б усі те любили ... "

Ірина Лаврівська

● **20 членських держав Об'єднаних Націй** зголосили офіційно просьбу, щоб відкласти нову сесію Генеральної Асамблеї, яка має відкритись у вересні цього року — аж до 10 листопада ц. р. Вони мотивують своє становище тим, що в жовтні відбудеться в Каїро конференція „невтральних" країн, а 3 листопада відбудуться в Америці президентські вибори. Америка ставиться прихильно до ідеї відкладення сесії Асамблеї.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 9-го ТРАВНЯ 1964 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Т-ва Мир о год. 7 веч. Проситься вирівняти залеглі вкладки. — І. Струк, секр.

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ 182 Відд. о год. 6-ій веч. в залі Укр. Правос. Церкви, 45-47 Говп Аве., Пасейк, Н. Дж. — Управа.

ВАШИНҐТОН, D. C. Звичайні загальні збори Т-ва Україна 15 Відд. о год. 6-ій веч. в залі Укр. Правос. Церкви, 4842 16 вул. N. W., з звичайним порядком нарад. — Управа.

НЕДІЛЯ, 10-го ТРАВНЯ 1964 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 251-ий Відд. зараз по Вел. Службі Божій в церковній залі св. ап. Петра і Павла, West 7-ій вул. — Т. Шмаґала, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва Сокіл 336 Відд. в год. 1-ій по пол. в УНДомі, Вест 14-та вул. — В. Шмагло, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 292-ий Відд. о год. 1:30 по пол. в УНДомі. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка 334 Відд. в 1-ій год. по пол. в УНДомі на Вест 14-ій вул. — Н. Задерецький, пред., І. Холодняк, рек. сек., С. Бохонок, фін. секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. Василія Великого 364 Відд. в год. 2-ій по пол. в УНДомі, 3161 E. 93rd St. — Управа.

МЕНВІЛ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 349-ий Відд. в год. 2-ій по пол. в домі Ветеранів при вул. Вашинґтон в Менвил, Н. Дж. — Іван Мідь, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори С-ва Рожд. Прес. Богородиці 36 Відд. в год. 3:30 по пол. в церковній залі, 305 Гудсон Аве. — С. Гунька, сек.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збори Т-ва Єдність 163 Відд. в год. 12-ій дня в домі Горожан, 847 N. Franklin St. — С. Филик, сек.

МОНЕСЕН, Па. Місячні збори Б-ва Петра і Павла 338 Відд. в год. 1-ій по пол. в Укр. Клюбовій залі на 2-ій вул. — Н. Куч, сек. 109 Linden Ave., Monessen, Pa.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Т-ва Любов 45 Відд. від год. 11:30 до 1:30 в Домі У. А. Горожан при 847 N. Franklin St. — М. Сеник, сек.

БАЛТІМОР, Мд. Місячні збори Б-ва Пресвятої Тройці 320-ий Відд. в год. 1:30 по пол. в Укр. Горож. Клюбі при 3101 O'Donnell St. — Д. Пісецький, пред., І. Малко, сек.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Збірка місячних вкладок Б-ва Петра і Павла 102 Відд. по співаній Сл. Божій в церковній залі, 2280 W. 7th St. — І. Попович, пред., Г. Голубець, кас., М. Бобечко, секр.

Розшуки

Пошукую родину
Івановчика Василя і Анну
Дорогі куми відізвіться!
Anna ZAYATZ
2619 Eddie Street
Youngstown 9, Ohio

Гася (Івана) МАКАР пошукує свого батька ІВАНА, який виїхав до Америки перед 1930 роком, так само свою рідню і знайомих з села Дзвиняче Долішне, пов. Сяник. Прошу писати на слідуючу адресу:
Anna Udowychenko
324, So. Mill Street
Paterson, N. J. 07503

Пошукую Лазоревича Митрофана Андрійовича. Хто знав би про нього або він сам, прошу писати до
Mr. K. Lukanenko
12 Murray St., Albert Pk.
Adelaide, S. A.
Australia

Пошукую
Галю ПЕТРОВУ,
що співала в хорі Городовенка в Мюнхені.
Карпенко
Donado 3570, Buenos Aires
Argentina

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ТАРЗАН, ч. 5233. Слідить за Тарзаном!

Мавполюд таки зголоднів, коли йшов широкою й порослою трявою рівниною.

Це була дика околиця, очевидно не для ловів людини...

Недалека кривівка приховувала заалярмовану постать... Людські очі стежили за кожним рухом Тарзана!